

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 41/2015 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen starttirahojen riittävyyden turvaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Marisanna Jarvan /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 41/2015 vp:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta starttirahojen riittävyys turvataan ja yrittäjien toimeentuloa yritystoiminnan alkuvaiheessa voidaan tukea ja edistää siten varsinkin nuorten työllistymistä koko maassa,

onko harkittavissa valtiolla kustannusneutraalina muutoksena, että yrittäjä voi käyttää ansiosidonnaista päivärahaa starttirahana yritystoiminnan aloitusvaiheessa ja

onko starttiraha mahdollista eriyttää palkkatuesta samalta työllisyysmäärärahojen momentilta, sillä nämä tuet eivät palvele samaa kohderyhmää?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Starttiraha on tärkeä kannustin aloittavalle yrittäjälle ja se on myös osa nuorten työllistämisen ja yrittäjyyden edistämistä. Starttirahan merkitys itsensä yrittäjänä työllistävälle henkilölle on suuri varsinkin yritystoiminnan alkuvaiheessa, jolloin yritystoiminta ei vielä tuota riittävästi tuloja yrittäjän toimeentulon turvaamiseksi. Usein starttirahalla aloittanut yrittäjä palkkaa myöhemmin uusia työntekijöitä, joten starttirahalla on tärkeä rooli myös laajemmin työllisyyden parantamisessa. Starttirahaa voidaan tietysti edellytyksin myöntää myös useamman henkilön yhteiseen, esimerkiksi osuuskuntamuotoiseen yritykseen, vaikkapa esittäjän mainitsemalla pelialalla.

Työ- ja elinkeinoministeriön tavoitteena on kaikin tavoin, sille valtion talousarviossa myönnettujen määrärahojen turvin, tukea ja edistää alkavaa yrittäjyyttä sekä kehittää aloittavan yrittäjän palveluja paremmin aloittavaa yrittäjää tukeviksi.

Työ- ja elinkeinoministeriön työllisyys- ja yrittäjyysosasto on valmistellut nuorten yrittäjyyden ja työllistymisen edistämiseksi nuorten yrittäjyyspajan toimintamallin osana nuorisotakuuta. Uudellamaalla toteutettujen pajojen hyvien tuloksien perusteella työ- ja elinkeinoministeriö on päättänyt valtakunnallistaa nuorten yrittäjyyspajamallin. Työ- ja elinkeinoministeriö käynnistää nuorten työllisyyden ja yrittäjyyden lisäämiseksi syksyn 2015 aikana 11 uutta yrittäjyyspajaa pajamallista kiinnostuneiden ELY-keskusten alueilla. Syksyllä 2015 toteutettavien nuorten yrittäjyyspajojen lisäksi on vielä optio 20 pajalle vuodelle 2016.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 41/2015 vp

Aloittavaa yrittäjyyttä on tuettu vuonna 2015 noin 9 000 myönteisellä starttirahapäätöksellä. Kielteisiä starttirahapäätöksiä on koko maassa tehty noin 1600. Pohjois-Pohjanmaalla myönteisiä starttirahapäätöksiä on tehty noin 600 ja kielteisiä päätöksiä noin 140. Kainuussa myönteisiä starttirahapäätöksiä on tehty noin 130 ja kielteisiä starttirahapäätöksiä on tehty 14. Esite-tyissä luvuissa ovat mukana jatkopäätökset.

Todettakoon, että vain murto-osalle henkilöistä, jotka ovat saaneet kielteisen starttirahapäätöksen, olisi voitu tehdä myönteinen starttirahapäätös, mikäli TE-toimistoilla olisi ollut kohdennettavissa enemmän määrärahaa aloittavan yrittäjyyden tukemiseen.

Työ- ja elinkeinoministeriö selvitti vuonna 2014 kirjallisessa kysymyksessä esitettyä mallia, jossa yrittäjä voisi käyttää työttömyysturvaansa starttirahana yritystoiminnan aloitusvaiheessa. Mallista neuvoteltiin työmarkkinoiden keskusjärjestöjen, Suomen Yrittäjien ja sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Em. tahot suhtautuivat esillä olleeseen malliin kielteisesti. Em. tahojen yhteinen näkemys oli, että työttömyysetuus on tarkoitettu työttömän työnhakijan toimeentulon turvaamiseen. Työttömyysturvan tarkoituksena on mahdollistaa kokopäiväinen työn hakeminen eikä edistää yritystoiminnan aloittamista. Työttömyysetuuden maksaminen yritystoiminnan ajalta muuttaisi oleellisesti tätä periaatetta.

Työ- ja elinkeinoministeriö tulee hallitusohjelman konkreettisemmän toimintasuunnitelman valmistelun myötä mahdollisesti uudelleen selvittämään ja arvioimaan mahdollisuuksia aloittaa yritystoiminta työttömyysetuudella, vaikka asiaa selvitettiin jo edellisen hallituskauden aikana.

Työ- ja elinkeinoministeriössä on keväällä 2015 laajemmin selvitetty aloittavan yrittäjyyden lisäämismahdollisuuksia TE-palvelujen avulla. Yksi johtopäätöksistä on se, että yrittäjyys on otettava nykyistä systemaattisemmin esille yhtenä uravaihtoehtona henkilöasiakkaiden palvelussa. Työnvälitystä on kehitettävä ja markkinoitava aiempaa vahvemmin myös yrittäjätyöpaikkojen välityskanavana. Kumppanuuksia ja niiden eri palvelukanavia on hyödynnettävä entistä systemaattisemmin esimerkiksi Yritys-Suomen palveluverkostossa.

Yksi kehittämiskohde koskee starttiyrittäjälle tarjottavan asiantuntijapalvelun tai -valmennuksen laajentamista jo jonkin aikaa toimineelle starttiyrittäjälle. Esimerkiksi 2-3 vuotta toimineille nuorille starttiyrityksille voitaisiin tarjota asiantuntija-apua yrityksen muutostilanteisiin, joissa yritys on palkkaamassa uusia työntekijöitä tai jota uhkaa lopettaminen.

Työ- ja elinkeinoministeriö ei näe tarkoituksenmukaiseksi eriyttää starttirahaa omaksi momentikseen. Julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen momentilla on hyvin monenlaisten palvelujen rahoitusta, jota myös suunnataan hyvin erilaisille kohderyhmille. On myös starttirahalle eduksi, että sitä voidaan tarpeen vaatiessa lisätä momentin kokonaismäärärahan puitteissa ilman, että joudutaan tekemään lisätalousarvioesitystä eduskunnan päätettäväksi. Kysymys on enneminkin määrärahojen käytön asiantuntevasta ja joustavasta hallinnasta.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 41/2015 vp

Helsingissä 1.7.2015

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström